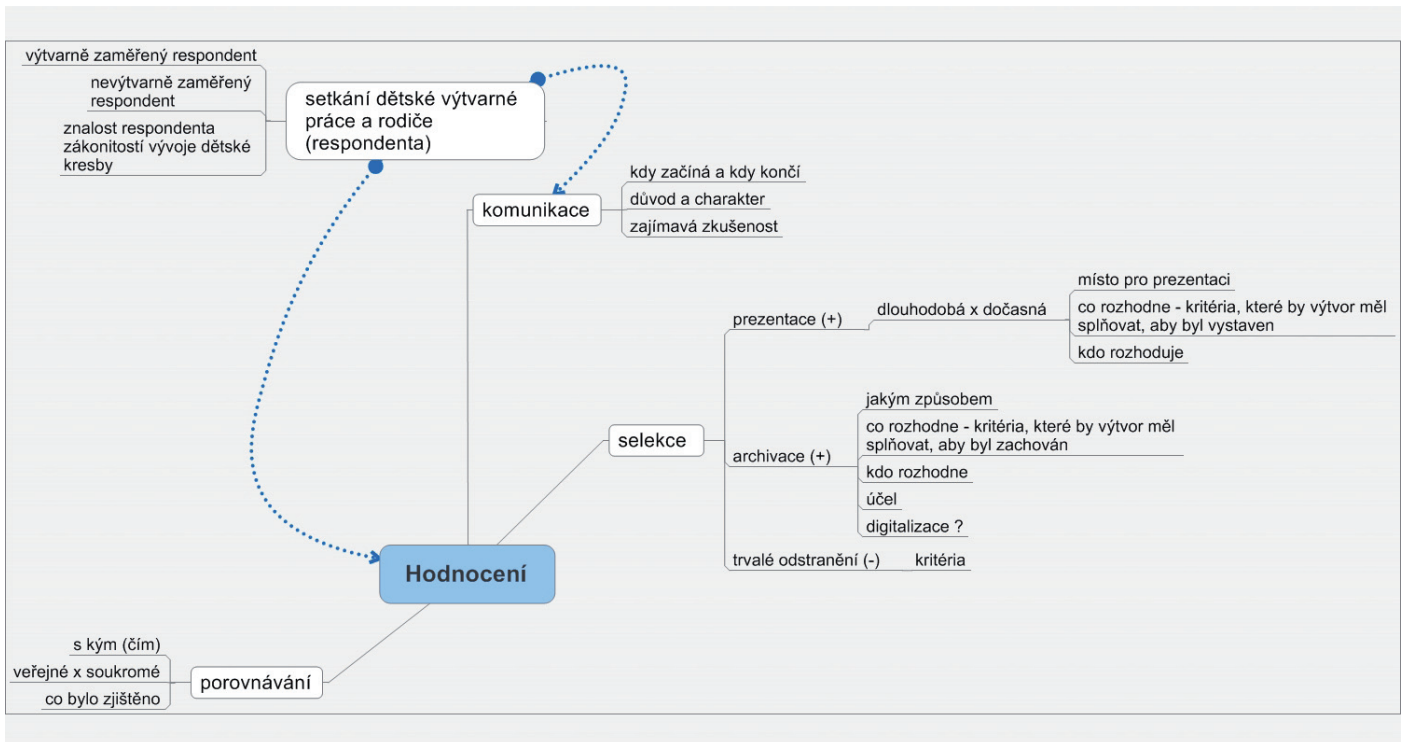

Příloha č. 1 Schéma pro tvorbu rozhovorů

Otázky k polostrukturovaným rozhovorům

komunikace

kdy začíná a kdy končí

Kdy si o výtvarné práci (obrázku) začnete s dítětem povídat? Kdo rozhovor obvykle začíná - musíte se ptát nebo začne dítě samo vyprávět? Stalo se někdy, že byste se k některým obrázkům vrátili a hovořili nad nimi znovu? Kdo všechno se takových rozhovorů účastní?

důvod a charakter

Co považujete za důležité při rozhovoru se svým dítětem nad jeho obrázky - povzbuzení k další tvorbě formou pochvaly nebo vyjádření zájmu o obsah a okolnosti vzniku...co vás ještě napadá? Máte nějaký rituál ohledně povídání nad obrázky, který se pravidelně opakuje?

zajímavá zkušenost

Pamatujete si nějakou příhodu nebo máte nějakou zkušenost s tím, že jste se při rozhovorech nad výtvary vašeho dítěte dozvěděli informaci, která vás překvapila, kterou jste nečekali?

selekce

prezentace (selekce směrem nahoru)

dlouhodobá x dočasná

místo pro prezentaci

Máte u vás doma vyhrazené místo nebo místa, kde vystavujete obrázky vašeho dítěte? Jak dlouho na tom místě zůstávají nebo jak často se obměňují? Upravujete (adjustujete) ty obrázky před tím, než je vystavíte? Chodíte s vaším dítětem (dětmi) na výstavy?

co rozhodne - kritéria, které by výtvor měl splňovat, aby byl vystaven

Vzpomenete si, proč jste ty které výtvary vystavili? Co vás na nich zaujalo? Mohli byste několika slovy charakterizovat, které obrázky (artefakty) si podle vás obhájí trvalejší, dobře viditelné místo v domácnosti?

kdo rozhoduje

Kdo zpravidla rozhodne, které obrázky se vystaví? Přizýváte k tomuto rozhodování i jejich autory nebo to necháte zcela na nich?

archivace (selekce směrem nahoru)

jakým způsobem

Schováváte si práce vašeho dítěte (např. potom, co skončí jejich výstavní role)? Máte nějaký systém jejich uložení - např. chronologické seřazení nebo rozdělení podle formátu...? Píšete si k pracím dítěte před jejich uložení nějaké poznámky - jaké? Kde uložené práce přechováváte, je možné se k nim lehce dostat v případě potřeby? Máte schované nějaké vaše výtvarné práce s dětmi? Z jakého období jsou ty nejranější?

co rozhodne - kritéria, které by výtvor měl splňovat, aby byl zachován

Uschováváte všechno, co vaše dítě vytvoří nebo to před uložení ještě nějakým způsobem přebíráte? Pokud je před uložení třídíte, jak byste charakterizovali ty práce, které se rozhodnete uschovat?

kdo rozhodne

Případné třídění provádíte vy sami nebo necháváte rozhodnutí na dítěti? Pokud si nad obrázky sednete společně - má někdo hlavní slovo?

účel

Máte nějakou představu, co se s uchovanými pracemi bude dít dál? Koho byste označili za majitele těchto prací? Stalo se někdy, že jste se buď vy sami nebo společně s dětmi vrátili k pracem, které byly již uložené? Pokud ano, jaký to mělo důvod (jaký byl impuls) a co jste při jejich opětovném shlédnutí zjistili?

digitalizace

Nafotili jste si některé práce vašeho dítěte? Pokud ano, máte je v této digitální podobě nějakým způsobem uspořádané? V čem vidíte výhodu tohoto způsobu archivace? Je něco, čím se práce, které jste se rozhodli uchovat v této podobě, liší od těch, které jste uchovali jen v originále? Stalo se někdy, že jste uchovali některé výtvarné práce vašeho dítěte jen v té digitální podobě - proč jste se tak rozhodli?

trvalé odstranění (selekce směrem dolů)

kritéria

Stalo se už, že jste se s některými obrázky vašich dětí rozhodli rozloučit navždy? Jak byste charakterizovali ty obrázky, které podle vás neměly takové kvality, aby byly uchovány nebo dokonce vystaveny? Co jim podle vás scházelo?

Porovnávání

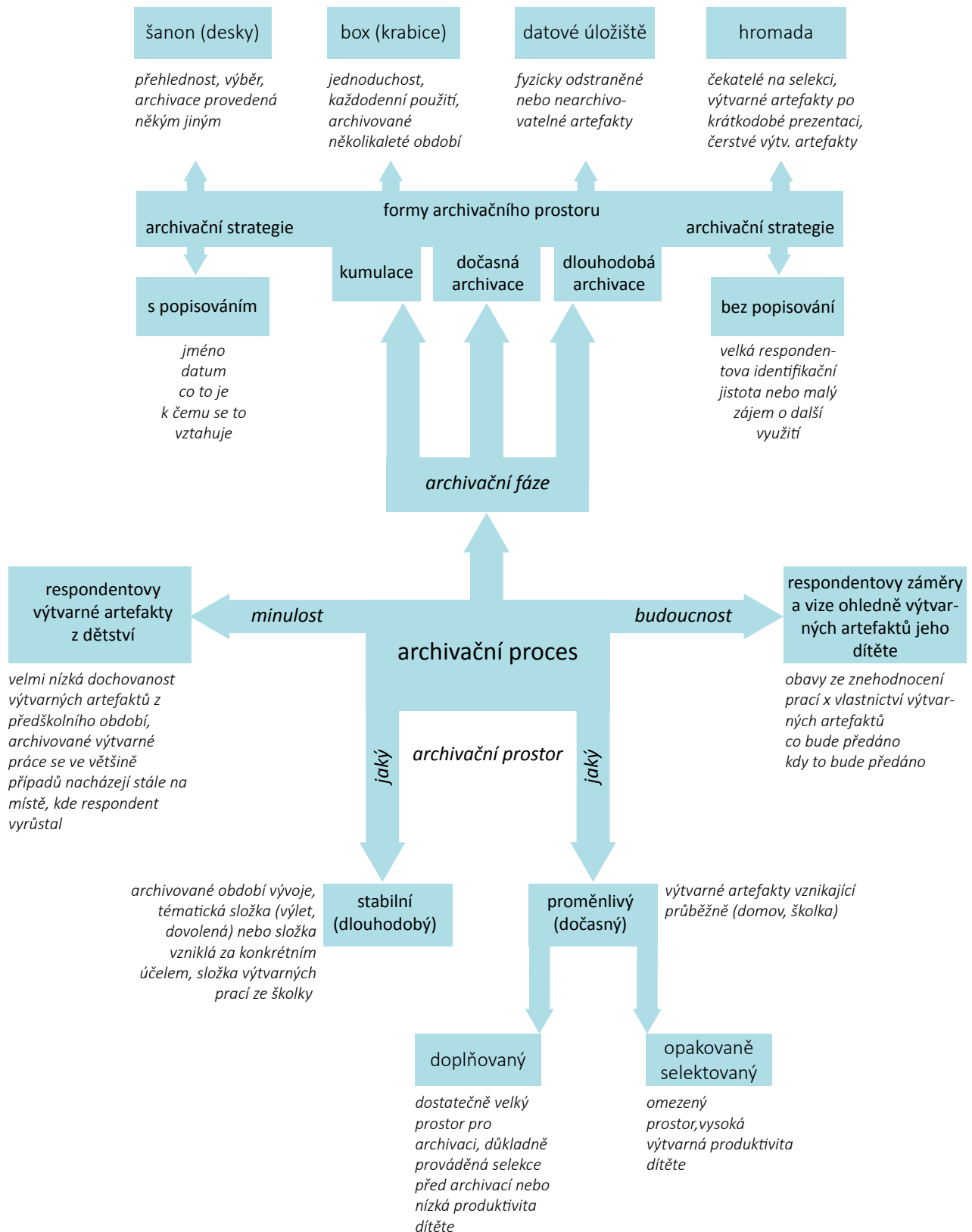
s kým (čím), co bylo zjištěno

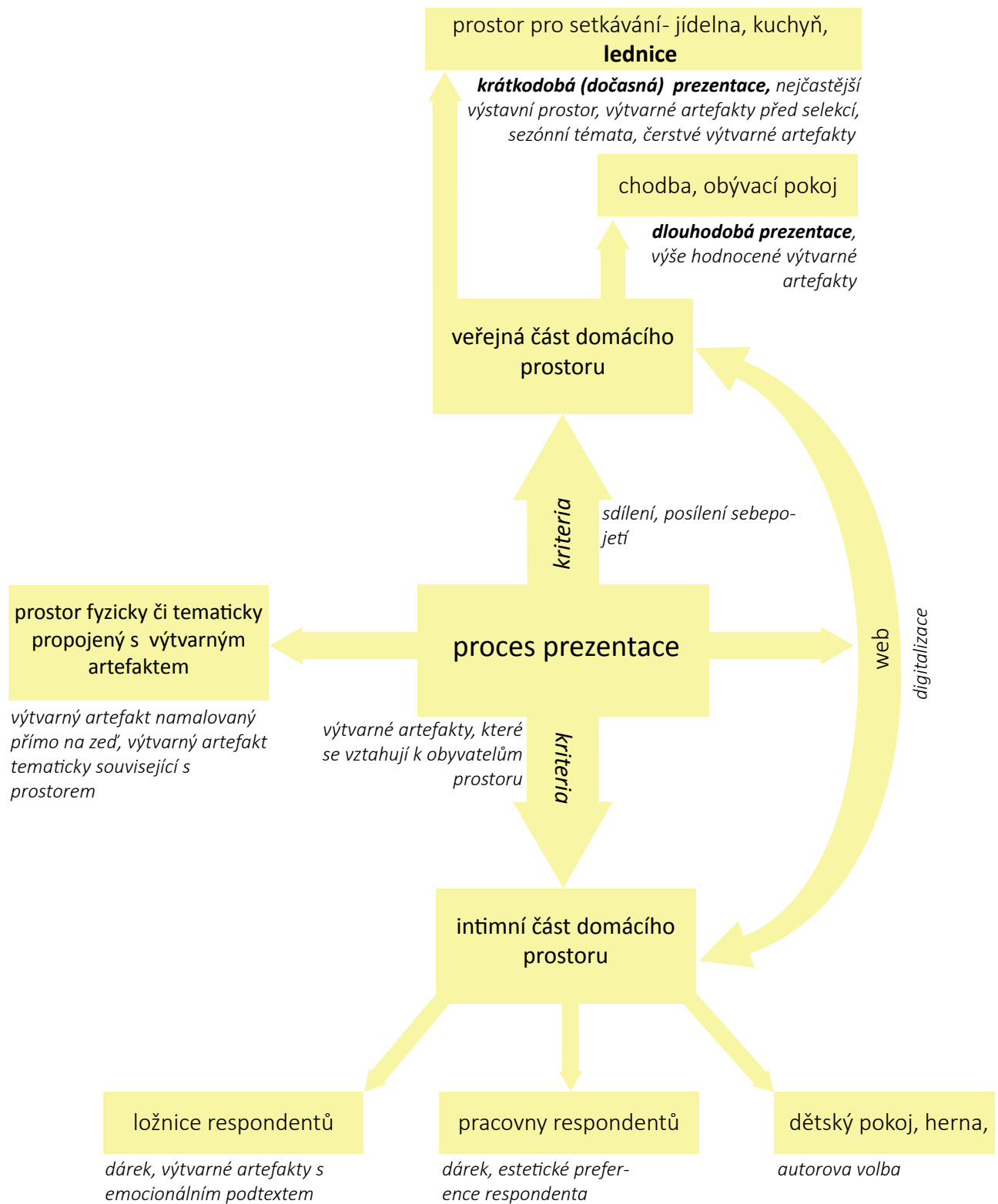
Porovnávali jste výtvary vašeho dítěte s jinými výtvary (výtvary sourozenců, dětí vašich přátel, dalších dětí ze školky, s vašimi výtvary z dětství)? Všimli jste si, čím se práce vašeho dítěte liší od jiných, v čem je například originálnější, jaký způsob výtvarného vyjádření preferuje? Porovnávali jste práce, které vznikají v současné době, s těmi minulými - například s těmi již archivovanými nebo vystavenými? Pokud ano, čeho jste si všimli? Máte nějaké povědomí o vývoji a specifikách dětské kresby? Porovnávali jste práce vašeho dítěte s psychologicky ověřenou úrovní kresby dětí v tom kterém věku? Pokud ano, co jste zjistili? Jak moc pro vás byly výsledky takového porovnávání důležité?

veřejné x soukromé

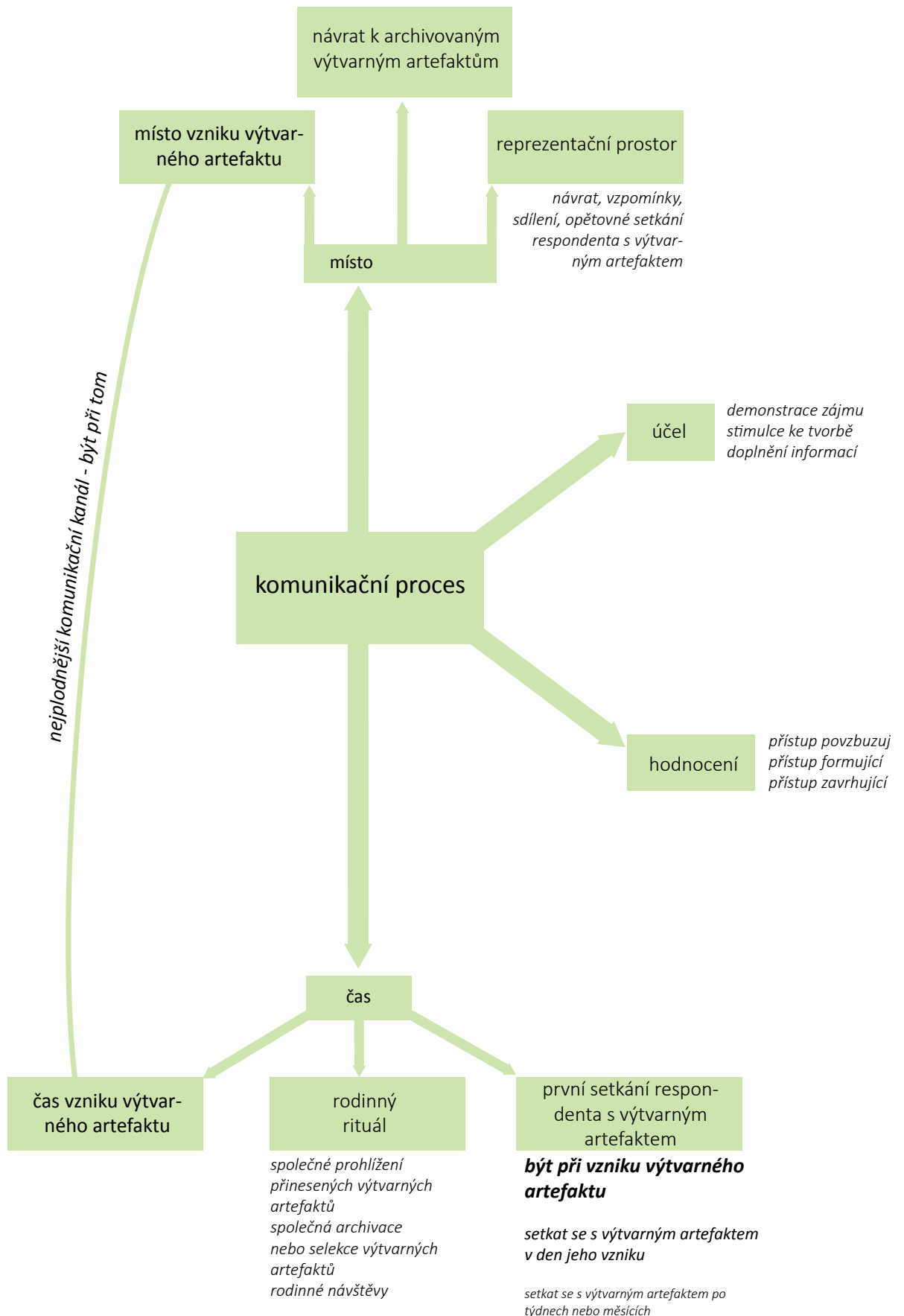
Pokud porovnáváte práce vašeho dítěte s jinými (např. pracemi sourozenců), činíte tak nahlas v rámci rodinného kruhu (například formou komunikace při společně trávených chvílích) nebo jen čistě vnitřně - pro svou potřebu porozumět svému dítěti skrze jeho tvorbu, potřebu sledovat jeho vývoj, preference?

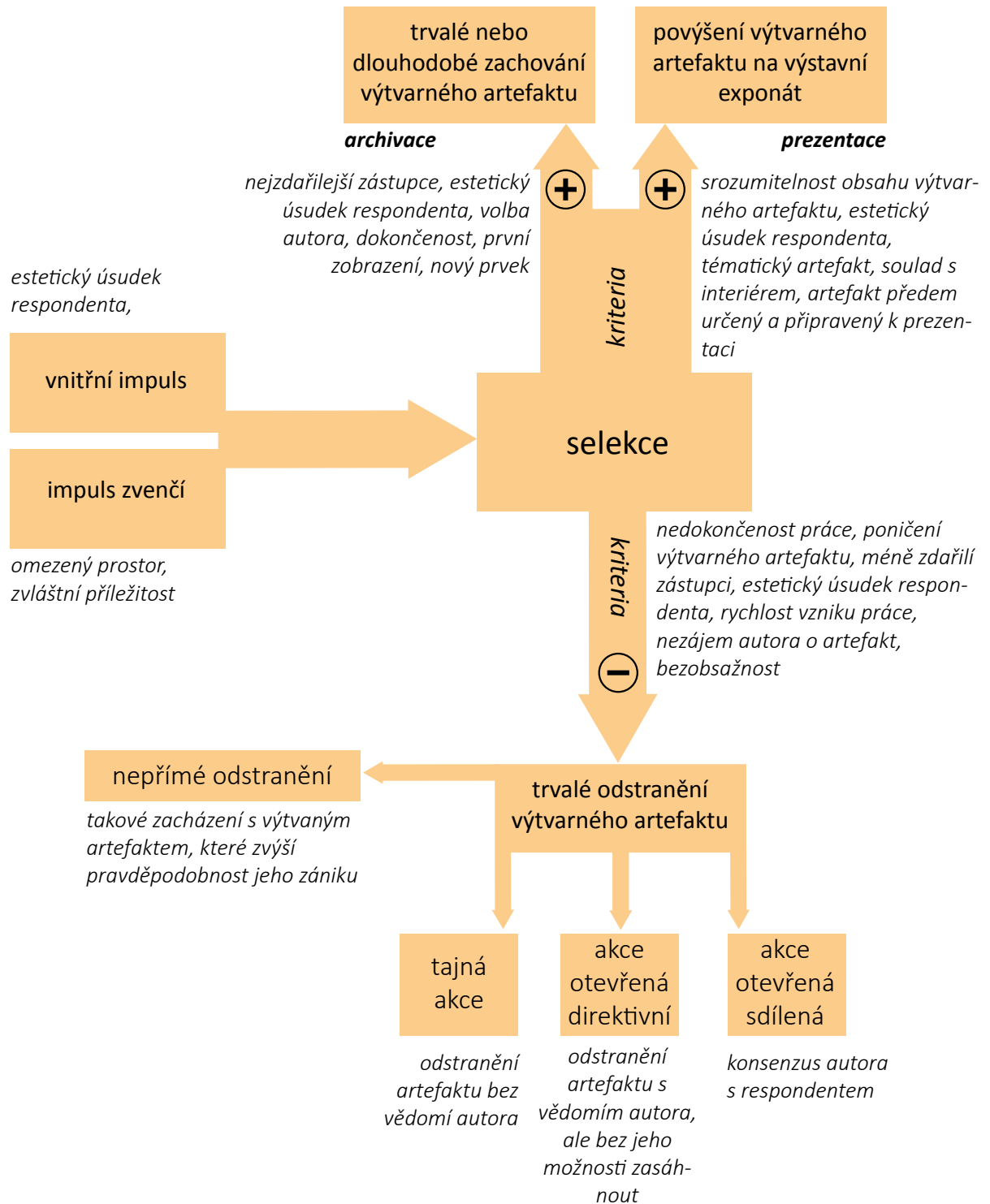
Příloha č. 3
Schéma archivačního procesu

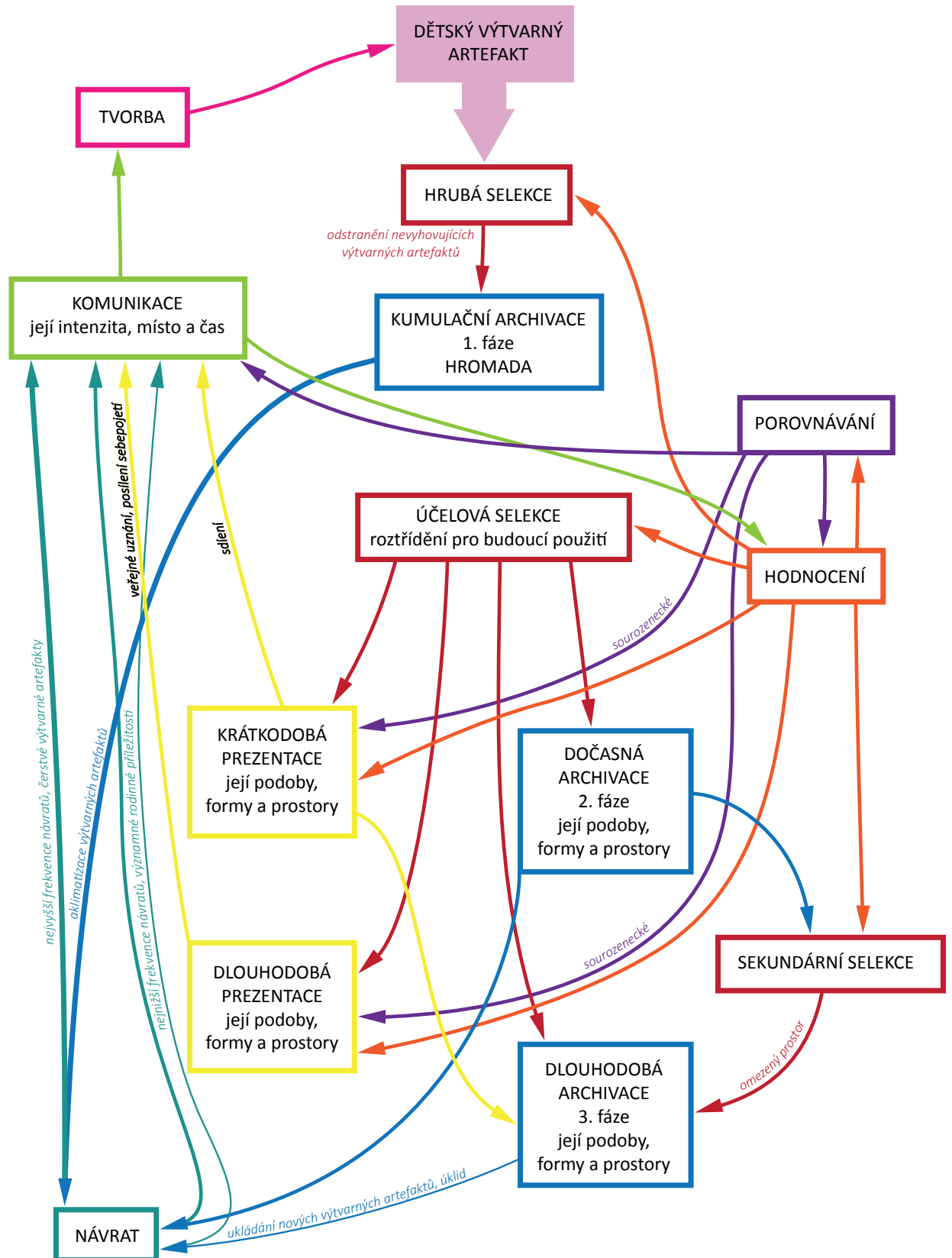

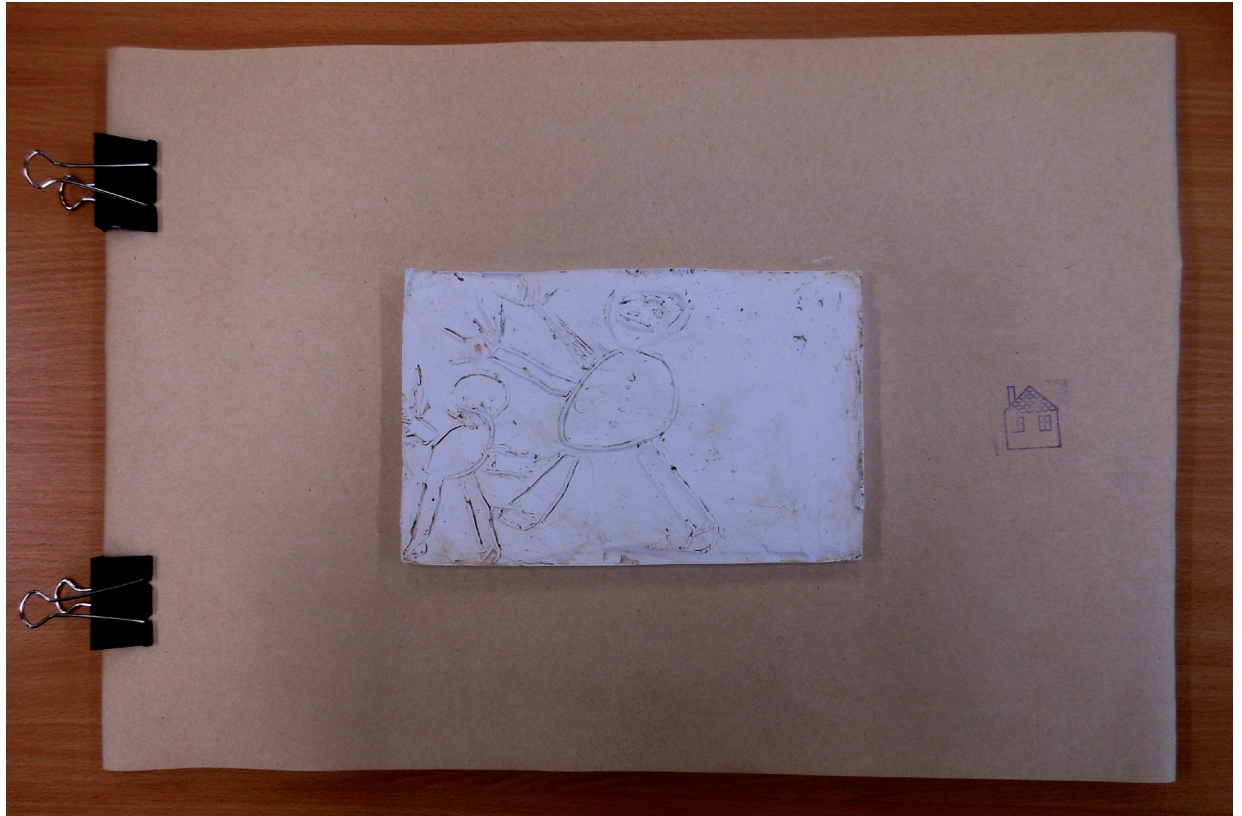

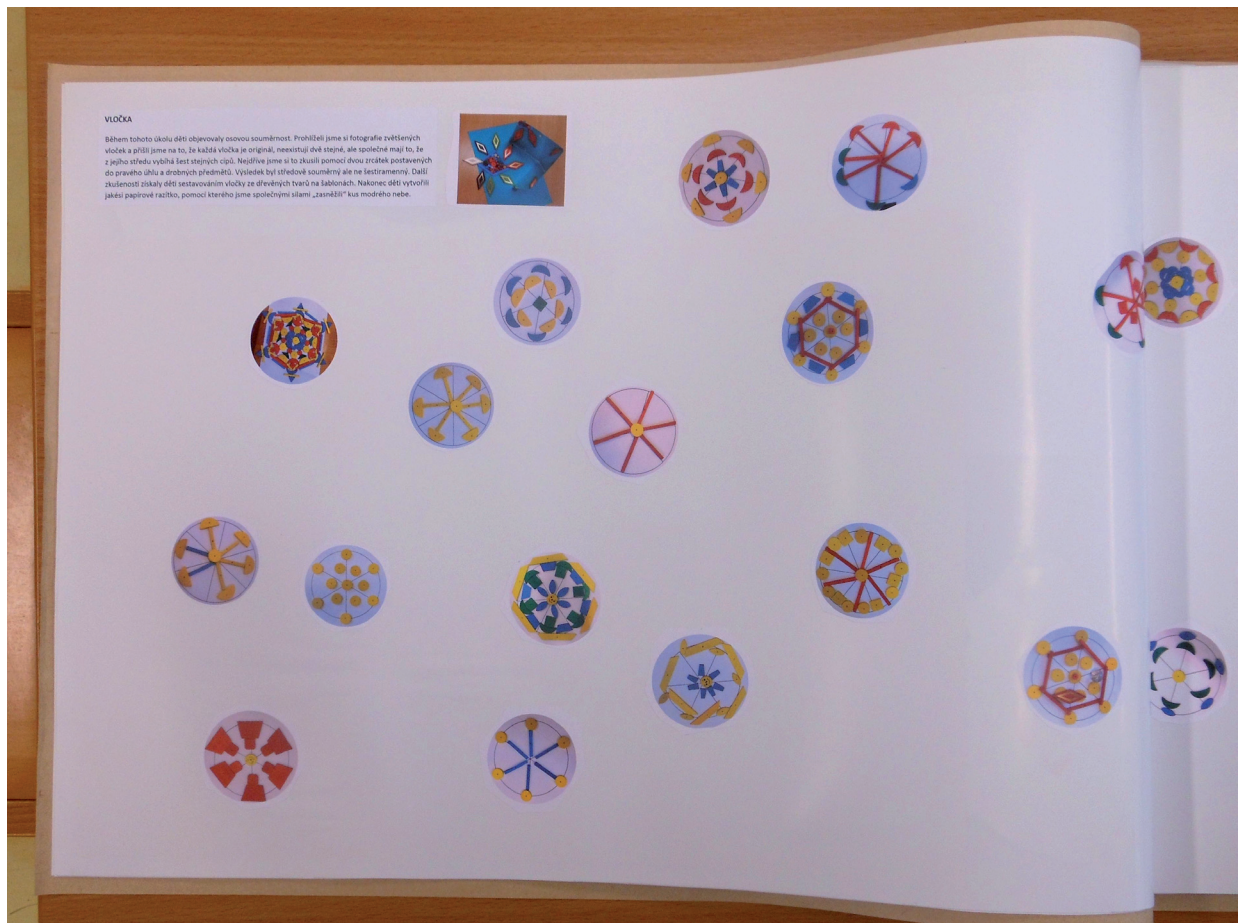
Příloha č. 5
**Schéma komunikačního
 procesu**

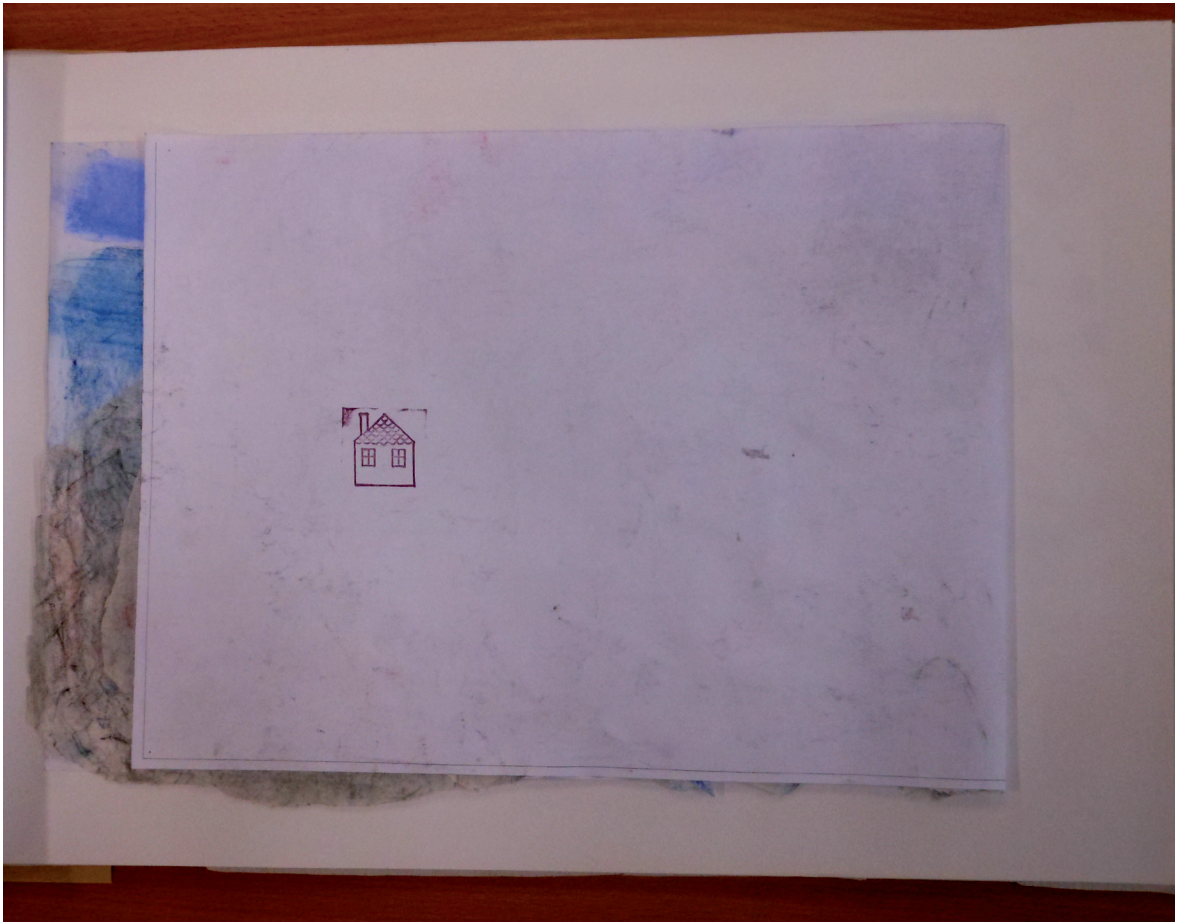

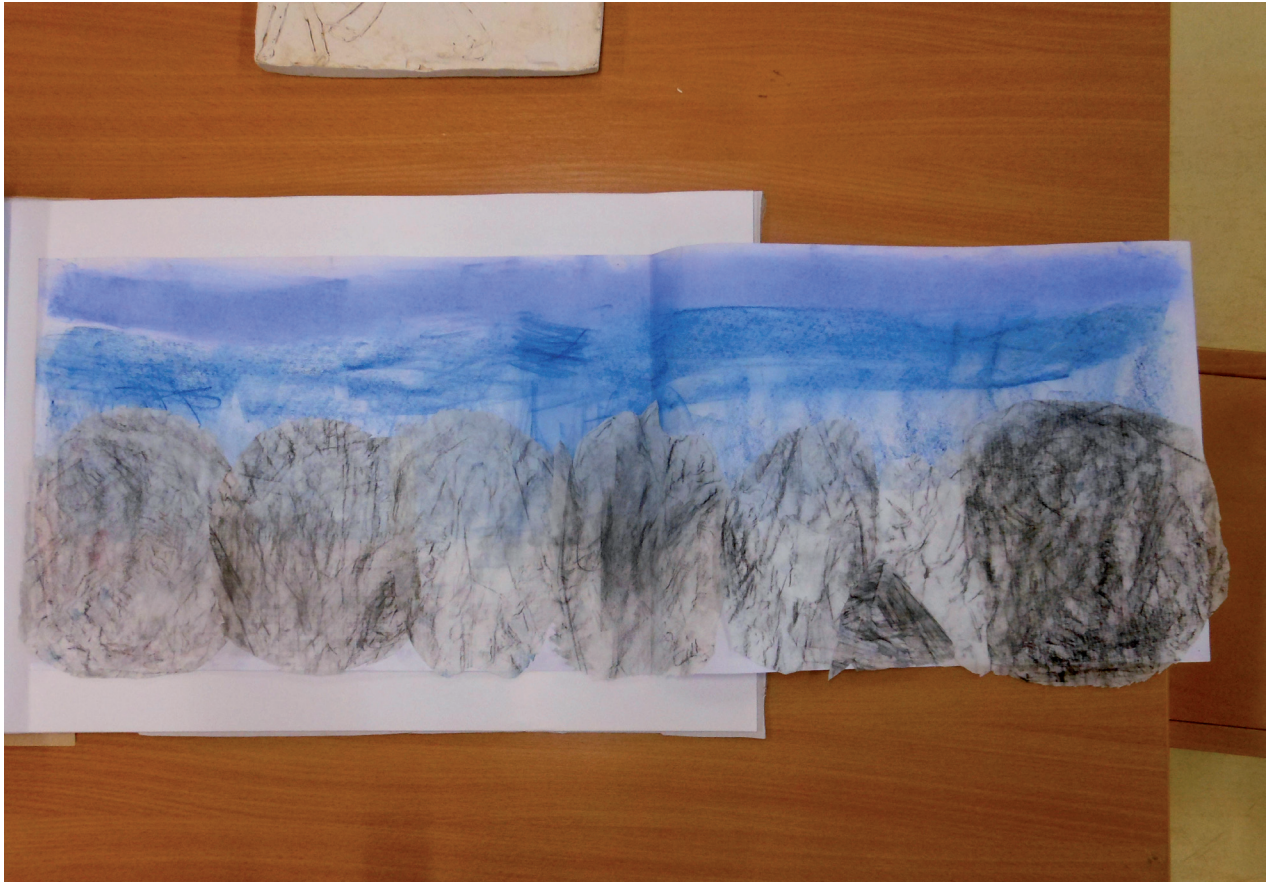
HORY

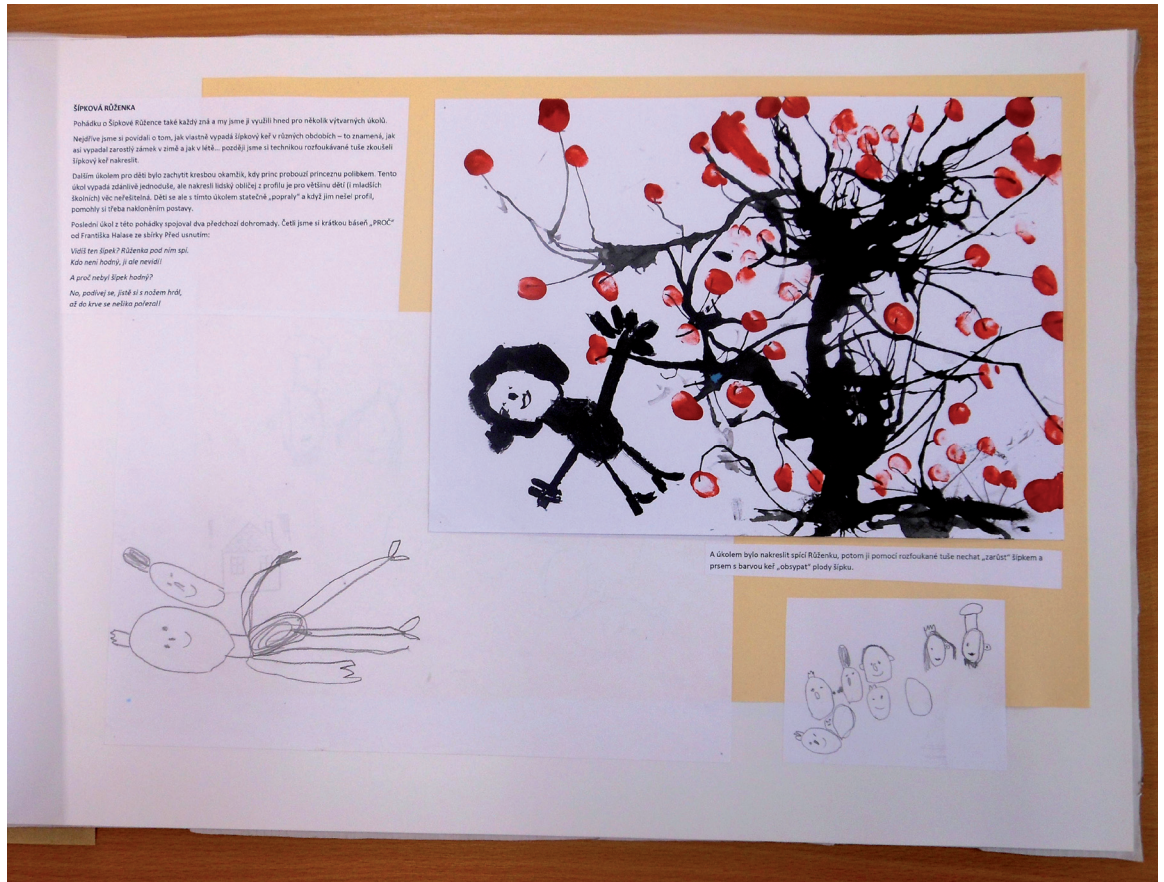
Motivaci k tomuto tématu byla kniha s mumičkách od spisovatelky Tove Janssonové Čarovná zima, kterou jsme dětem četli i jako odpolední četbu. Mumiček zde v jedné kapitolce popisuje rozdíly mezi horami mírnými, zasněženými a oblymi, na kterých se dá dobře lyžovat a horami pářnými a nebezpečnými, tak průhlednými, že se na nich ani sám člověk neližovat a na nich neváže.

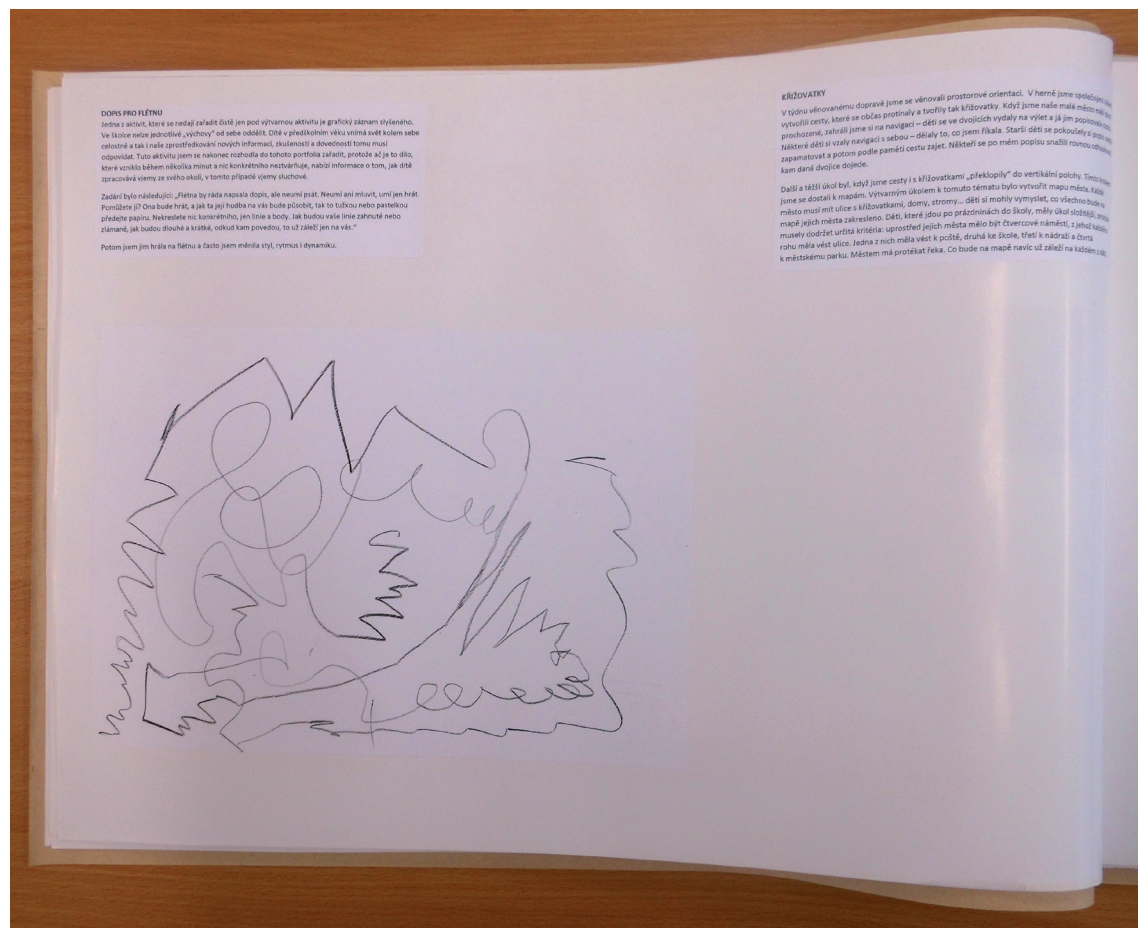
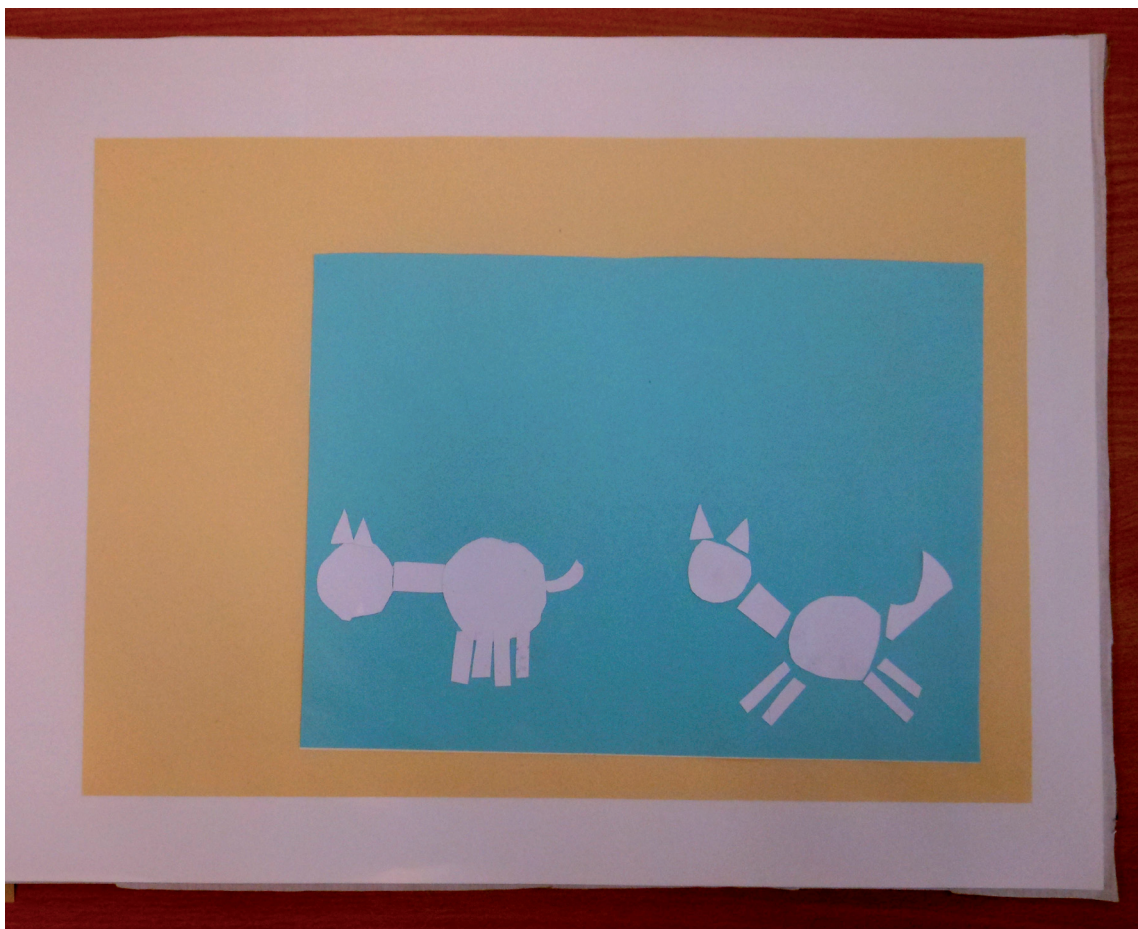
Alle daj se slézati! Ten týden chodilo kvůli fábicím chřipkám do školky velmi málo dětí a ti, co chodili se tak mohli se svojí prar. roztanout. Nejprve jsme si ale vykosilely, jak se taková hora slézá. Horu ve školce nemáme, muzeli jsme si ji tedy vytvořit. Každý si pak zkoušel najít vlastní cestu, jak na ni vylézt.

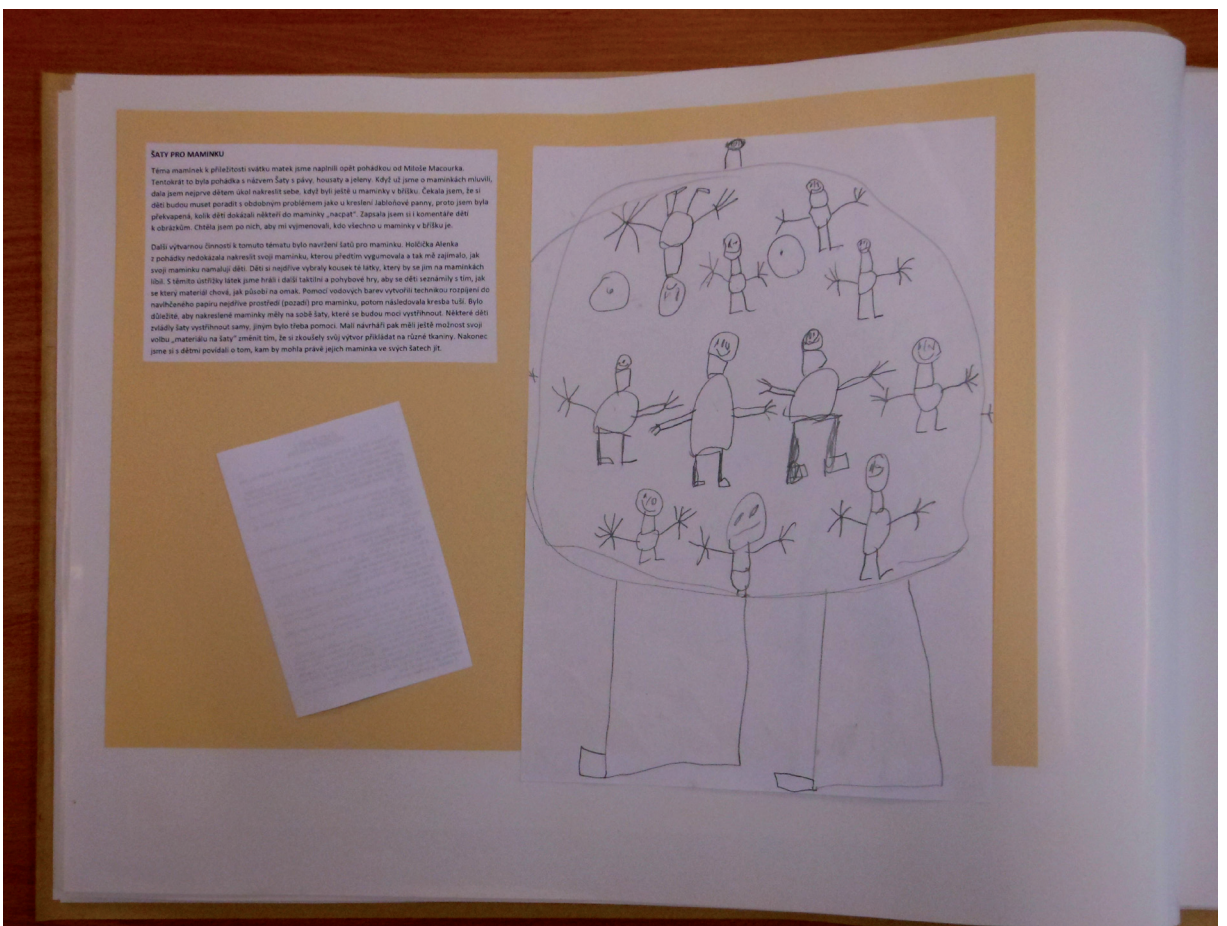
Každý si pak vytvořil vlastní pohorí kováři z jednotlivých ukal vyrobených frotáž lehem nebo demým suchým pastelem. E frotáž je ale počítala podklad, jehož využitím se díky frotáž objeví. Ten jsme vytvořili napravením potačkeneho papíru na karton. Protože jsem fábony uschovala, můžete si také nějaké hory vytvořit. Při samotné kováři ve děti učily, jak vlastně správně lepi (na kterou stranu patří lepidlo, kde je potřeba lepení přeměnit nastří a proč je dobré dělat to vše na podkladu...), i také přírody na to, proč vyhledat si lepší a krásnější nepravě na podkladu uspořádat a že proces malování je neuvěřitelný. Když už děti pracovaly se suchým pastelem, použily ho i na pozadí. Výtvary jsme nazvali Za sedmero (devátero) horami a vytvořili jsme si tak celí místeček do pohádky. Například dá se o Špičkové Růžence.

Několik doporučení pro rodiče dítěte, které stojí na počátku své výtvarné tvorby

- **Mluvte se svým dítětem o jeho výtvarných pracích, ptejte se ho, zajímejte se a to co nejdříve.**
Nejvíc vám Vaše dítě o tom, co dělá, řekne ve chvíli, kdy to dělá. Váš zájem o to, co dělá, je pro něj tím nejlepším hodnocením a motivací a sdílení jeho světa s Vámi je pro něj důležité.
- **Nechte své dítě rozhodovat.**
O tom, co chce dělat, jak to chce dělat, kde to chce vystavit a co chce uschovat. Naučit se rozhodovat sám za sebe je pro ně důležitou dovedností pro jeho další tvorbu.
- **Práce svého dítěte archivujte a předejte mu je až ve chvíli, kdy bude mít vlastní děti nebo až o ně projeví zájem.**
Výsledky výtvarné tvorby Vašeho dítěte jsou pro něj důležité ještě nějaký čas potom, co ji dokončí. Potom je ale impuls k tvorbě zapomenut a výsledek jeho práce pro něj na nějaký čas může ztratit hodnotu. Ten čas může být dosti dlouhý. Pokud se ke němu Vámi archivované práce dostanou příliš brzy, může učinit krok, který bude nevratný a který přeruší jednu ze spojnic k jejich dětství.
- **Doplňujte výsledky výtvarné tvorby svého dítěte komentářem.**
Pokud se od dítěte o některé jeho výtvarné práci dozvíte zajímavé informace nebo Vám bude znám impuls, který vedl k jejímu vzniku, neváhejte to zaznamenat. Možná si to už za pár let nebudete pamatovat. Vaše dítě určitě ne.
- **Dejte svému dítěti ve vaší domácnosti prostor pro vlastní prezentaci.**
Pro Vaše dítě je důležité vidět výsledky své výtvarné práce ve svém domově. Roste tím hodnota jeho tvorby a tím i hodnota jeho sebepojetí.
- **Berte své dítě na výstavy výtvarného umění.**
Nenechte se odradit ani tím, že bude během prohlídky protivné. Pozorování výtvarných děl někoho jiného je jedna z cest k pochopení toho, co je výtvarné umění. Přímý kontakt s uměleckým dílem je nenapodobitelná zkušenost, kterou nenahradí ani reprodukce ani ilustrace.
- **Přemýšlejte o tom, co uschováte.**
Vlastní výtvarná tvorba Vašeho dítěte Vám o něm řekne více, než omalovánky. Pracovní list Vám řekne něco o jeho kognitivním vývoji nebo o míře ovládnutí nástroje, stejně jako „výrobky“ vytvořené podle návodu, předlohy nebo šablony. Jeho výtvarný názor a jeho pohled na svět kolem sebe v nich ale nenajdete.
- **Nechte své dítě tvořit i za cenu nepořádku a nepohodlí.**
Experimentace s různými výtvarnými prostředky (v materiálním smyslu) a v různém prostředí je pro Vaše dítě cennou zkušeností. Cennější než uklizený byt.
- **Fotťe si nejen Vaše dítě, ale i to, co vytvoří.**
Z fotografických záznamů Vašeho dítěte zpětně zjistíte, jak se v průběhu času měnila jeho podoba, z jeho tvorby zjistíte, kým v té době byl. Ne vždy se podaří uchovat originály, impulsem k výtvarné tvorbě často bývá setkání s materiálem, který doma v bytě nemáte, jako jsou klacíky, písek, kameny, listí, voda...je dobré mít při ruce přístroj k zaznamenání.
- **Nechte své dítě samostatně přemýšlet o tom, co dělá.**
Napodobováním již hotových grafických forem se Vaše dítě naučí jen napodobovat. Vaše představa o tom, jak „vypadá“ svět kolem nás není jeho představou. Dítě vnímá svět kolem sebe jinak než Vy. Je to dáno jeho psychologickým vývojem. Vkládáním Vašich prekonceptů do jejich vnímání okolního světa blokujete rozvoj jeho výtvarného vyjadřování.